

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ
СПРАВА «ДУДКА ПРОТИ УКРАЇНИ»
(CASE OF DUDKA v. UKRAINE)
(Заява № 55912/09)

Стислий виклад рішення від 04 грудня 2018 року

14 листопада 2004 року працівники міліції затримали заявницю у зв'язку з підозрою у вчиненні злочину. Згідно з твердженнями заявниці в Оржицькому

відділі міліції вона зазнала жорстокого поводження працівників міліції та психологічного тиску з метою отримання від неї зізнавальних показань. Перебуваючи під вартою у відділі міліції, заявниця написала «явку з повинною», в якій зізналася у скоєнні злочину у складі групи осіб. Після цього заявниця була допитана як підозрювана за відсутності захисника.

16 листопада 2004 року мати заявниці підписала договір про надання заявниці правової допомоги захисником, який неодноразово намагався побачитися із заявницею, проте з різних причин чергові працівники міліції відмовляли йому у доступі, у зв'язку з чим він декілька разів скаржився до прокуратури Оржицького району.

15 вересня 2005 року Чорнухинський районний суд Полтавської області, незважаючи на твердження заявниці, що її зізнавальні показання були отримані працівниками міліції у результаті жорстокого поводження та за відсутності захисника, визнав заявницю винною у вчиненні злочину та обрав їй покарання у виді позбавлення волі на строк п'ять років.

15 березня 2006 року Апеляційний суд Полтавської області скасував вирок та направив справу на новий розгляд. Апеляційний суд звернув увагу на вибірковий підхід районного суду при оцінці доказів у справі, у тому числі доказів щодо стверджуваного жорстокого поводження та порушення прав заявниці на захист.

Після повторного розгляду справи районним та апеляційним судами Верховний Суд України залишив без змін вирок районного суду. Верховний Суд України зазначив, що вина заявниці була доведена її власними показаннями, а скарга заявниці на жорстоке поводження з нею працівників міліції була ретельно перевірена судами та законно відхилена у зв'язку з необґрунтованістю.

До Європейського суду з прав людини (далі – Європейський суд) заявниця скаржилася за статтею 3 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі – Конвенція) на жорстоке поводження з нею працівників міліції з метою отримання від неї зізнавальних показань, а також непроведення органами влади ефективного розслідування такого поводження. Крім того, заявниця скаржилася за пунктом 1 та підпунктом «с» пункту 3 статті 6 Конвенції на використання для її засудження отриманих під тиском зізнавальних показань за відсутності захисника.

Європейський суд констатував порушення як матеріального, так і процесуального аспектів статті 3 Конвенції, дійшовши висновку, що тілесні ушкодження були завдані заявниці під час тримання її під вартою у міліції. Крім того, Європейський суд зазначив, що розслідування органів влади, проведене у зв'язку зі скаргами заявниці на жорстоке поводження, не було ретельним та не відповідало вимогам статті 3 Конвенції.

Розглянувши скарги заявниці за пунктом 1 та підпунктом «с» пункту 3 статті 6 Конвенції, Європейський суд дійшов висновку, що право заявниці на захист у цій справі було обмежено та констатував порушення цього положення Конвенції. Зокрема, Європейський суд вказав, що докази, зібрані у порушення права заявниці на захист, становили невід'ємну частину доказової бази, на якій ґрунтувався вирок. Після надання заявниці доступу до захисника вона відмовилася від своїх зізнавальних показань та виступила проти їхнього використання у якості доказів під час судового розгляду, стверджуючи, що вони були отримані під тиском та з порушенням її права на захист. Проте національні суди відхилили аргументи заявниці, не довівши переконливим чином, чому її твердження були необґрунтованими. Аналогічно Верховний Суд України лише формально розглянув скарги заявниці.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

«1. *Оголошує* заяву прийнятною;

2. *Постановляє*, що було порушено матеріальний та процесуальний аспекти статті 3 Конвенції;

3. *Постановляє*, що було порушено пункт 1 та підпункт «с» пункту 3 статті 6 Конвенції;

4. *Постановляє*, що

(а) упродовж трьох місяців держава-відповідач повинна сплатити заявниці 4 500 (чотири тисячі п'ятсот) євро та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватись, в якості відшкодування моральної шкоди, які мають бути конвертовані у національну валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу;

(б) із закінченням зазначеного тримісячного строку до остаточного розрахунку на зазначену суму нараховуватиметься простий відсоток (*simple interest*) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в період несплати, до якої має бути додано три відсоткові пункти;

5. *Постановляє*, що встановлення порушення підпункту «с» пункту 3 статті 6 Конвенції само по собі становить справедливу сатисфакцію будь-якої моральної шкоди, якої зазнала заявниця;

6. *Відхиляє* решту вимог заявниці щодо справедливої сатисфакції.»